

Ville Tavio ps ym.

Välikysymys hallituksen turvapaikkapolitiikasta

Eduskunnalle

Tausta

Turkki ilmoitti helmi- ja maaliskuun vaihteessa, ettei se valvo enää jatkossa Kreikan vastaista rajaansa.

Kreikan rajalla EU:n alueelle pyrkivistä on Kreikan viranomaisten mukaan vain pieni osa Syyriasta tulevia. Rajalla on runsaasti afgaaneja, pakistanilaisia, bangladeshilaisia, iranilaisia, irakilaisia ja afrikkalaisia. Heidän yllyttämisessään siirtyä laittomasti Kreikkaan ja sitä kautta EU:n alueelle on kyse Turkin EU:ta vastaan kohdistamasta hybridivaikuttamisesta.

EU:n ja Turkin välisen edelleen voimassa olevan sopimuksen mukaan Turkki on velvoitettu pitämään syyrialaiset ja muut siirtolaiset ja pakolaiset maaperälläään ja ottamaan vastaan Kreikasta palautettavia. Tästä EU maksaa Turkille miljardeja euroja. Tällä hetkellä Turkki rikkoo yksipuolisesti tätä sopimusta avattuaan oman puolensa rajasta Kreikkaan.

Kreikka on sulkenut Turkin vastaisen rajansa ja pyrkii estämään laittomat rajanylitykset. Kreikka on myös kieltäytynyt ottamasta turvapaikkahakemuksia vastaan ainakaan kuukauteen. Suomen hallitus on kertonut tukevansa Kreikkaa. Samalla kuitenkin sisäministeri Maria Ohisalo on tuominut Kreikan toimet ja todennut, että Kreikan toimet eivät ole hyväksyttäviä.

Suomi on päättänyt lähettää rajavartijoita Kreikkaan Turkin vastaiselle rajalle Frontexin eli Euroopan raja- ja merivartioston kautta. Ministeri Ohisalon mukaan suomalaisten rajavartijoiden tehtävä on tukea sujuvan rajaliikenteen toteuttamista. Tämä siis tilanteessa, missä kymmenettuhannet siirtolaiset pyrkivät maahan ja mitä ilmeisimmin Turkin viranomaisten tukemina.

Suomen linja

Maaliskuun alussa EU:n sisäministerit allekirjoittivat julkilausuman, jossa linjattiin, että kaikki jäsenmaat tukevat Kreikkaa. Tuen määritelmä etenkin Suomen kohdalla on kuitenkin ollut hyvin epäselvä. Ministeri Ohisalo on tarkentanut Suomen osalta sen tarkoittavan sitä, että "Suomi tukee Kreikkaa noudattamaan kansainvälisiä velvoitteita".

Torstain 5.3.2020 suullisella kyselytunnilla pääministerin sijainen, valtionvarainministeri Katri Kulmuni totesi, että EU seisoo yhtenäisenä Kreikan tukena ja että EU:n ulkorajojen täytyy pitää. Hän lisäsi, että kaikki tehdään kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia noudattaen. Myös sisä-

Välikysymys VK 1/2020 vp

ministeri Ohisalo vastasi samalla kyselytunnilla kysymyksiin, joissa haluttiin täsmennystä siihen, mitä tuki Kreikalle käytännössä tarkoittaa. Selvää vastausta ei saatu.

Myöhemmin Ohisalo on täsmentänyt julkisuudessa, että Kreikan tulisikin ottaa vastaan turvapaikkahakemuksia ja että Kreikka rikkoo kansainvälisiä velvoitteitaan estäessään ihmisten pääsyn Turkista Kreikkaan. Sisäministerin linjaus on ristiriidassa EU-linjan kanssa. Suomen ministerien linjaukset ovat ristiriidassa keskenään.

Käytännössä Suomen ja Kreikan linjausten ristiriitaisuus tulee ongelmaksi esimerkiksi käytettäessä suomalaisia rajavartijoita Kreikan rajalla Frontexin tukena. Sisäministeri on tiedottanut, että "rajavalvonnan tehtävänä on mahdollistaa sujuva ja turvallinen rajanylitysliikenne ja saattaa luovattomasti rajan ylittäneet asianmukaiseen viranomaisprosessiin, kuten esimerkiksi turvapaikkaprosessiin". Tällainen linjaus on ristiriidassa Kreikan päätöksen kanssa, jonka mukaan Kreikka suojaa rajojaan ja kieltäytyy vastaanottamasta turvapaikkahakemuksia.

Myös kansalliset toimet siirtolaiskriisin ennaltaehkäisemiseksi puuttuvat, eikä niitä ole hallituksen mukaan tulossa. Edellä mainitulla kyselytunnilla kysyttiin, ottaako Suomi rajatarkastukset käyttöön myös Ruotsin vastaisella rajallaan. Vastaus oli kielteinen. Sen sijaan, että siirtolaiskriisin uhatessa hallitus varautuisi vähentämällä Suomen vetovoimatekijöitä, hallitus pikemminkin lisää niitä.

Sisäministeriön uusi kansliapäällikkö Kirsi Pimiä kertoi MTV:lle 5.3.2020, ettei Suomi tule missään tilanteessa sulkemaan rajaansa, kuten Kreikka on nyt tehnyt, vaan tulee kaikissa tilanteissa ottamaan vastaan kaikki turvapaikanhakijat. Tämä altistaa Suomen ja EU:n hybrdivaikuttamiselle.

Suomen turvapaikkapolitiikan vaikutukset

Humanitäarisin perustein Suomeen tulleiden vaikutus julkiseen talouteen on kokonaisuutena negatiivinen. Kyseessä olevan maahanmuuttajaryhmän työllisyys on erittäin heikkoa, ja huomattava osuus ryhmän edustajista ja toisen polven jälkeläisistä elää tukien varassa. On lisäksi otettava huomioon, että työllisistä useat saavat yhteiskunnan tukia palkan lisäksi, sillä monet heistä ovat matalapalkka-aloilla hyvin pitkään tai pysyvästi. Esimerkiksi vuonna 2018 kaikista pääkaupunkiseudun toimeentulotuista noin 40 prosenttia maksettiin maahanmuuttajille.

Hallitsemattomalla maahanmuutolla on kielteisiä vaikutuksia myös sisäiseen turvallisuuteen, mikä näkyy muun muassa terrorismin uhan ja rikosten määrän kasvuna. Suojelupoliisin mukaan terrorismin uhka Suomessa on kohonnut, ja uhkaan vaikuttaa Supon mukaan keskeisesti muun muassa vierastaistelijoiden mahdollinen paluu. Tietyt maahanmuuttajaryhmät ovat erittäin yliedustettuja seksuaalirikostilastoissa, ja seksuaalirikosten aalto on pyyhkäissyt Suomen yli viimeisen turvapaikanhakijoiden tulvan jälkeen.

Suomen voidaan katsoa olevan turvapaikanhakijoille jopa houkuttelevampi maa kuin vuonna 2015, jolloin maahan tuli yli 30 000 turvapaikanhakijaa, koska monet muut maat ovat tehneet kiristyksiä turvapaikan myöntämisen suhteen. Lisäksi hallitus on kertonut suunnitelmistaan, jotka voivat lisätä Suomen vetovoimatekijöitä. Oman ongelmansa aiheuttaa suomessa laittomasti

Välikysymys VK 1/2020 vp

maassa olevien joukko, jota ei ole saatu kielteisestä turvapaikkapäätöksestä huolimatta palautettua.

Toimenpiteitä nyt

EU:n ja yksittäisten jäsenmaiden on oman etunsa nimissä autettava Kreikkaa uuden siirtolaisvyöryn torjunnassa ja nopeilla ratkaisuilla estettävä hallitsematon sekundäärinen muuttoliike Kreikasta muualle Eurooppaan. Eurooppa ei voi tässä tilanteessa jäädä odottamaan rakenteellisia uudistuksia.

Suomen tulee EU:n jäsenenä ajaa sisärajatarkastusten tilapäistä palauttamista koko EU-alueelle. Kaikkien jäsenmaiden tulee systemaattisesti ja pikakäsittelyssä hylätä turvapaikkahakemukset ihmisiltä, jotka saapuvat toisesta jäsenmaasta. Suomeen Ruotsin puolelta mahdollisesti tulevat turvapaikanhakijat on pysäytettävä rajalla ja heidän hakemuksensa on hylättävä ilmeisen perusteettomina. Henkilöt, joita ei syystä tai toisesta voida käännyttää tai palauttaa muualle, on sijoitettava niin, että heillä ei ole pääsyä muuhun yhteiskuntaan.

EU:n ja Suomen on tuettava Kreikkaa uuden siirtolaiskriisin estämiseksi. Tilapäistä tai pysyvää taakanjakojärjestelmää ei pidä luoda EU:n sisälle. Turvapaikanhakijoiden sisäiset siirrot ainoastaan houkuttelevat lisää ihmisiä liikkeelle. Lisäksi kokemukset osoittavat, että taakanjako ei toimi, koska siirtolaiset hakeutuvat joka tapauksessa niihin maihin, jotka heidän näkökulmastaan ovat houkuttelevimpia. Turkki on turvallinen maa, eikä EU-mailla ole syytä ottaa sieltä turvapaikanhakijoita vastaan.

Kansainväliset sopimukset on päivitettävä. Aikanaan kirjattu oikeus hakea turvapaikkaa ei voi tarkoittaa sitä, että se on oikeus kansainvaellukselle, jossa tulija saa päättää asuinmaansa sosiaaliturvan suuruuden perusteella. Sopimusten uudelleentulkintaan saakka itsenäisen maan tulee voida evätä turvapaikanhakuoikeus, kuten Kreikassa nyt on toimittu.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Tukeeko hallitus Kreikan päätöstä olla vastaanottamatta turvapaikkahakemuksia väliaikaisesti,

tukeeko hallitus Kreikan rajavalvontaa niin, että siirtolaisia ei päästetä Kreikkaan,

miten hallitus vähentää Suomen houkuttelevuutta turvapaikanhaun kohdemaana,

mitä hallitus aikoo tehdä turvatakseen rajavalvonnan ja rajaturvallisuuden Suomen ulkorajoilla,

miten Suomi toimii, jos turvapaikanhakijoita pyrkii maahan Venäjältä, jolloin kyse on EU:n ulkorajasta,

Välikysymys VK 1/2020 vp

miten hallitus valmistautuu estämään hallitsemattoman laittoman maahantulon Suomeen ja

miten hallitus aikoo estää kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden laittoman maahan jäännin?

Välikysymys VK 1/2020 vp

Helsingissä 11.3.2020

Ville Tavio ps
Sanna Antikainen ps
Juho Eerola ps
Ritva Elomaa ps
Jussi Halla-aho ps
Petri Huru ps
Olli Immonen ps
Vilhelm Junnila ps
Kaisa Juuso ps
Arja Juvonen ps
Toimi Kankaanniemi ps
Ari Koponen ps
Jari Koskela ps
Jouni Kotiaho ps
Sheikki Laakso ps
Rami Lehto ps
Mikko Lundén ps
Leena Meri ps
Juha Mäenpää ps
Jani Mäkelä ps
Jukka Mäkynen ps
Veijo Niemi ps
Mika Niikko ps
Tom Packalén ps
Mauri Peltokangas ps
Sakari Puisto ps
Riikka Purra ps
Lulu Ranne ps
Mari Rantanen ps
Minna Reijonen ps
Jari Ronkainen ps
Sami Savio ps
Jenna Simula ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Ano Turtiainen ps
Sebastian Tynkkynen ps
Veikko Vallin ps
Ville Vähämäki ps
Jussi Wihonen ps
Harry Harkimo liik